

Arbeidsmarkedet nå - mai 2012

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra seksjon for Utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Karl Jacobsen Karl.Jacobsen@nav.no, 31. mai 2012.

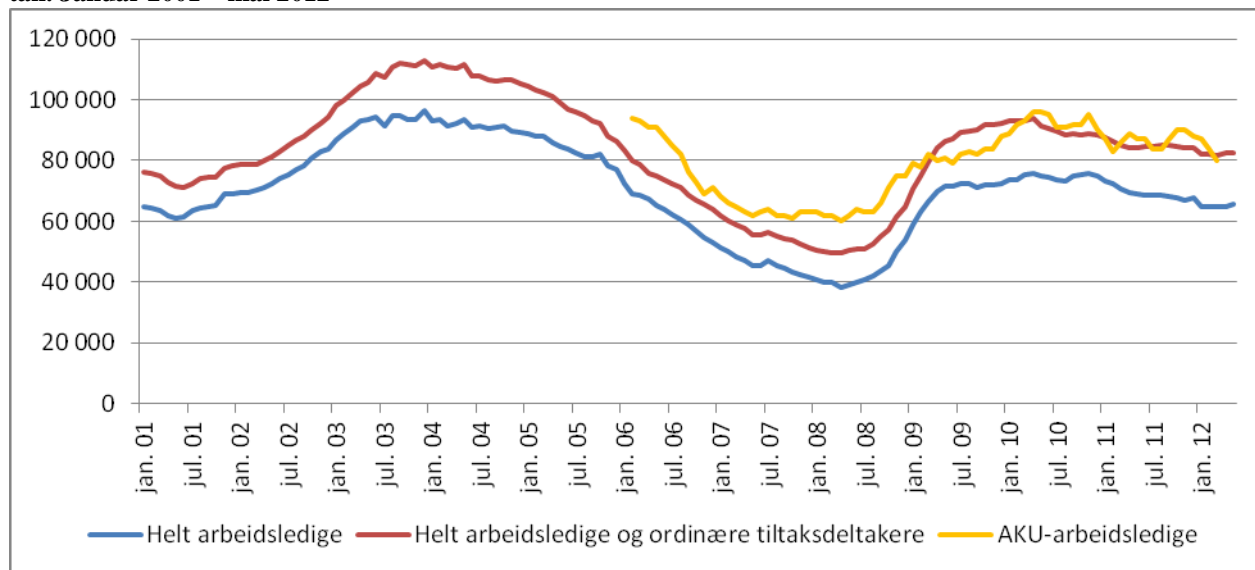
Liten oppgang i ledigheten

Sesongjusterte tall viser at bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere, gikk opp med 300 og at helt ledige gikk opp med 700 fra april til mai. Etter en betydelig nedgang i bruttoledigheten fra desember til januar (- 2 100), har bruttoledigheten i månedene etter skiftet mellom svak nedgang og svak oppgang. Ved utgangen av mai er det 1 400 færre bruttoledige enn ved utgangen av desember i fjor.

Bruttoledigheten er ved utgangen av mai 80 800. Dette tilsvarer 3,0 prosent av arbeidsstyrken. Sammenlignet med mai for et år siden var bruttoledigheten 1 800 (-2 %) lavere.

Ved utgangen av mai er det registrert 61 400 helt ledige hos NAV. Dette tilsvarer 2,3 prosent av arbeidsstyrken. Sammenlignet med i mai i fjor er det 3 200 (-5 %) færre helt ledige.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, summen av ordinære tiltaksdeltakere og arbeidsledige og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – mai 2012

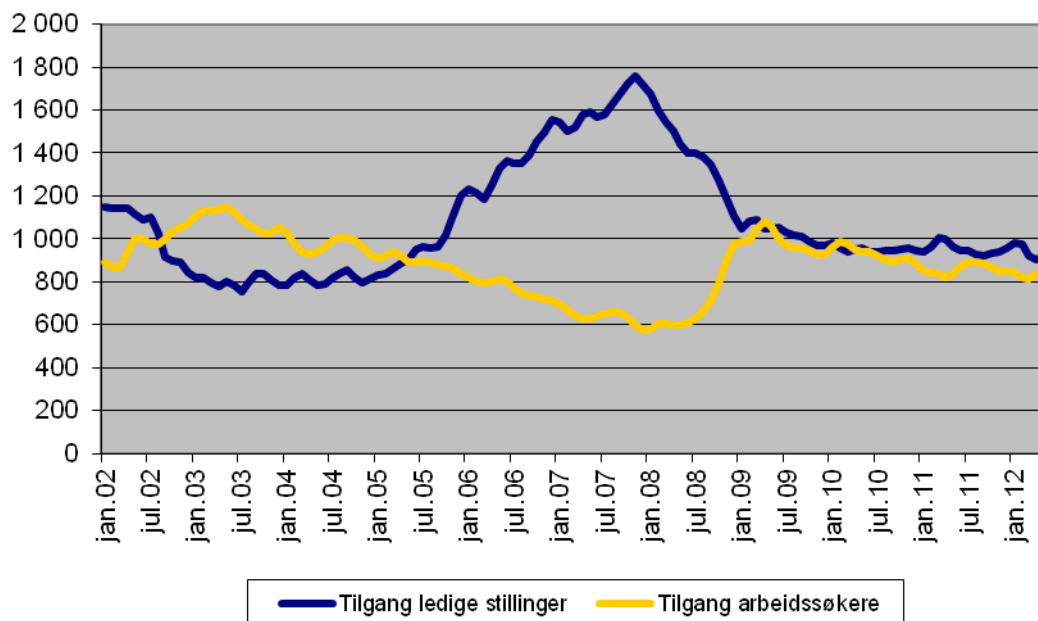
Kilde: NAV og SSB

Tilgangen på nye arbeidssøkere øker noe

Etter å ha vist en nedadgående trend siden september i fjor, økte tilgangen på nye arbeidssøkere¹ per virkedag noe i april, ifølge sesongjusterte tall. Også i mai har det vært en liten økning i tilgangen på nye arbeidssøkere per virkedag. Sammenlignet med mai for ett år siden, er tilgangen på nye arbeidssøkere per virkedag 2 prosent høyere i år.

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, ordinære tiltaksdeltakere og andre arbeidssøkere.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.² Trend. Januar 2002 - mai 2012

Kilde: NAV

Liten økning i tilgangen på ledige stillinger siste måned

I månedene februar til april var det, ifølge sesongjusterte tall, en nedgang i tilgangen på ledige stillinger per virkedag. I mai har denne trenden stoppet. Tilgangen på ledige stillinger er i mai noe høyere enn i april.

Sammenlignet med mai for et år siden, er registrert tilgang på ledige stillinger per virkedag uendret. Akademiske yrker (17 %) og jordbruk, skogbruk og fiske (29 %) har hatt størst prosentvis oppgang i tilgangen på ledige stillinger. Reiseliv og transport (-15 %) og butikk- og salgsarbeid (-14 %) har hatt størst nedgang.

Utviklingen i norsk økonomi

Fra en solid vekst i BNP for Fastlands-Norge i fjorårets to siste kvartaler, forsterket veksten seg i årets første kvartal, ifølge sesongjusterte tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap. Målt i forhold til samme periode året før var BNP i Fastlands-Norge i 1. kvartal i år 4,5 prosent høyere. Dette er den høyeste årsveksten rapportert siden andre kvartal 2008, før finanskrisen. Sterk vekst i varekonsumet bidro til at husholdningenes konsum økte betydelig i 1. kvartal i år. Sammenlignet med kvartalet før var husholdningskonsumet 1,3 prosent høyere. Etter vekst gjennom hele fjoråret, minket offentlig konsum med 0,3 prosent fra fjorårets siste kvartal til 1. kvartal i år. Offentlig konsum var fortsatt betydelig høyere enn for et år siden (2,6 %). Høye petroleumsinvesteringer bidro til at investeringer i fast realkapital økte i første kvartal. Investeringer i Fastlands-Norge minket med 2,7 prosent på samme tid. For første gang siden kvartalsveksten i boliginvesteringene ble positiv igjen i andre halvår 2010, var det i første kvartal i år nedgang i boliginvesteringene, ifølge sesongjusterte tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap. Offentlige investeringer minket med 4,7 prosent i første kvartal i år. Eksporten økte med 2,1 prosent i årets første kvartal. Både eksport av tradisjonelle varer (3,8 prosent) og eksport av råolje og naturgass (6,5 prosent) bidro til økt eksport. Importen var i første

² Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

kvartal i år 2,1 prosent lavere enn kvartalet før. Sysselsettingen økte med 0,7 prosent i første kvartal i år fra kvartalet før. Dette tilsvarer 20 000 personer.

Utviklingen i internasjonal økonomi

I USA bremses veksten opp i årets første kvartal. Fra en vekst på 3,0 prosent målt i årlig rate i fjerde kvartal i fjor, gikk veksten i første kvartal i år ned til 2,2 prosent målt årlig rate. Privat konsum, eksport og boliginvesteringer bidro positivt til veksten, mens offentlig konsum og offentlige investeringer bidro til å dra ned veksten. Både antallet arbeidsledige personer og antallet arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken var lite endret fra mars til april. Arbeidsledigheten var 8,1 prosent i april. Yrkesdeltakelsesraten falt for andre måned på rad.

Den svake utviklingen i eurosonen har fortsatt. I første kvartal i år var det nullvekst i BNP i forhold til kvartalet før. Dette er en forbedring fra 4. kvartal 2011, da BNP-veksten var negativ sammenlignet med kvartalet før. Arbeidsledigheten fortsetter å øke. I mars var arbeidsledigheten i euroområdet 10,9 prosent, mens ungdomsledigheten var 22,1 prosent. Hellas og Spania er eurolandene med høyest ledighet. Ledigheten i Hellas var i februar 21,7 prosent, mens den for Spania i mars var 24,1 prosent.

Veksten i fremvoksende økonomier i Asia bidrar til å holde oppe veksten i verdensøkonomien. Men også veksten i disse økonomiene er svakere enn før. Veksten i Kinas BNP avtar. Kinas BNP vokste med 8,3 prosent i 1. kvartal i år sammenlignet med samme tid i fjor. I 4. kvartal var samme tall 8,9 prosent. Dette er det 5. kvartalet på rad BNP-veksten avtar i Kina. Industriproduksjonen var i april 9,3 prosent høyere enn for et år siden. Dette er en betydelig svakere vekst enn ventet.

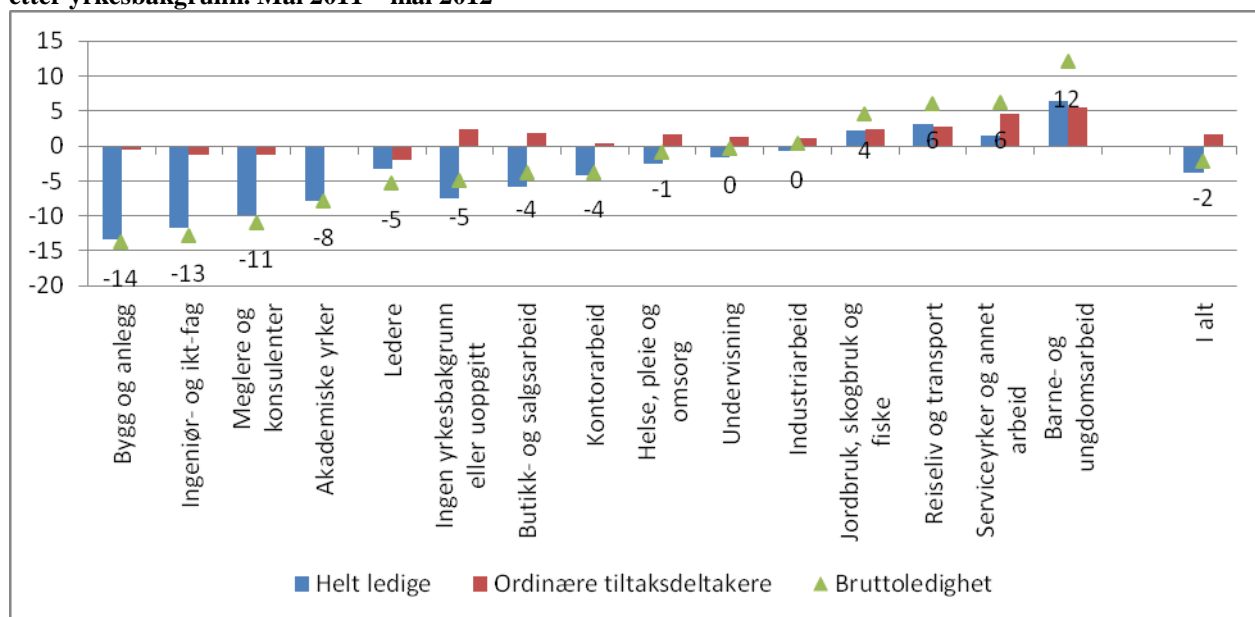
OECD kom denne måneden med nye prognoser. De venter at BNP-veksten i USA for 2012 blir 2,4 prosent. Dette er 0,7 prosentenheter høyere enn veksten i 2011. Det ventes at arbeidsledigheten i 2012 vil bli på 8,1 prosent. Dette innebærer en nedgang i ledighetsraten fra 2011. For euroområdet ventes det resesjon for 2012 samlet, men at økonomien vil vokse igjen fra og med 3. kvartal. Videre ventes det at arbeidsledigheten skal fortsette å øke ut året og bli på 10,8 prosent.

Bruttoledigheten fortsetter å falle i bygg og anlegg

Bygge- og anleggsyrker (-14 %)³ og ingeniør- og ikt-fag (-13 %) er yrkesgruppene som har hatt størst prosentnedgang i bruttoledigheten sammenlignet med mai i fjor. Både antallet helt ledige og tiltaksdeltakere har minket for disse yrkesgruppene. Den årlige nedgangen i bruttoledigheten i mai for bygg- og anleggsyrker (-1 300) utgjør over to tredeler av samlet nedgang i bruttoledigheten. Barne- og ungdomsarbeidere har hatt den største oppgangen i bruttoledigheten (12 %) det siste året. Økningen i bruttoledigheten for barne- og ungdomsarbeidere fordeler seg rimelig jevnt på helt ledige og på tiltaksdeltakere.

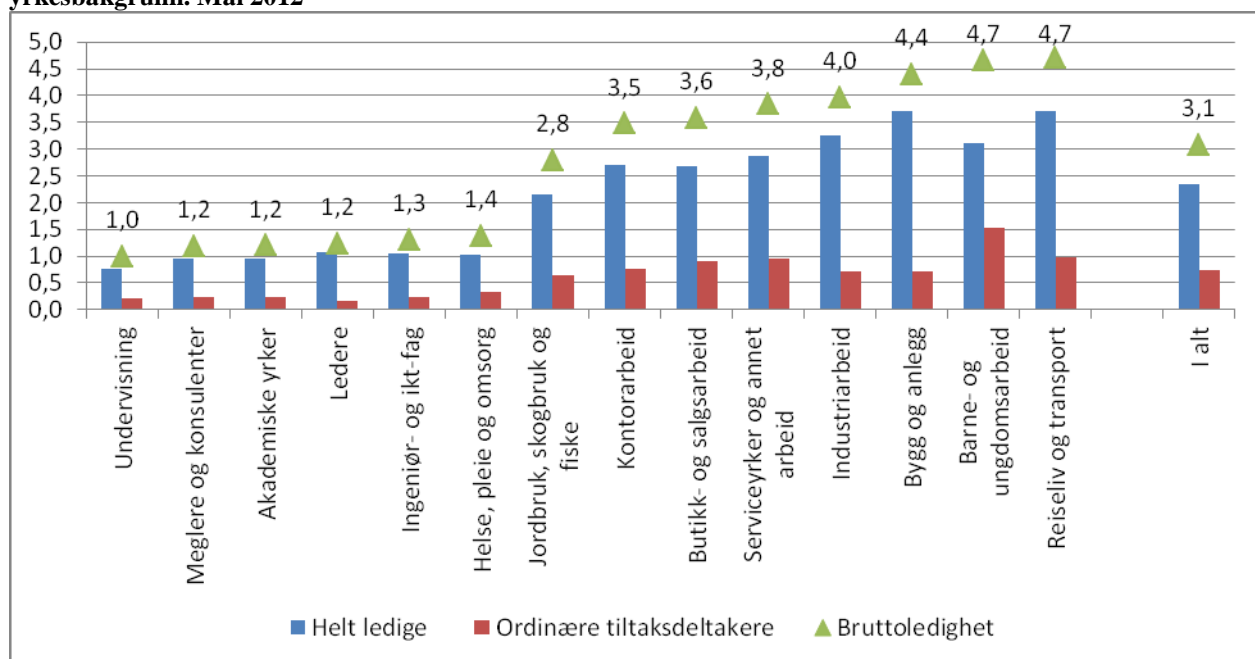
³ På grunn av innføring av ny yrkesinndeling er endringen fra i fjor kun et estimat, se avsnittet "spesielle forhold" nederst i notatet for nærmere forklaring.

Figur 3. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter yrkesbakgrunn. Mai 2011 – mai 2012

Kilde: NAV

Figur 4. Bruttoledigheten, helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Mai 2012

Kilde: NAV

Bygg og anlegg

Bruttoledigheten innen bygg og anlegg er i mai på 8 200 personer. Rørleggere (-28 %) og mellomledere (-27 %) har hatt størst prosentvis nedgang i helt ledige det siste året.

Anleggsarbeidere (5 %) er den eneste yrkesgruppen som det siste året har hatt en oppgang i helt ledige.

Butikk- og salgsarbeid

Dette er yrkesgruppen som i mai har flest bruttoledige (9 700). Bruttoledigheten er 4 prosent lavere enn i fjor. Både annet salgsarbeid (-14 %) og butikkarbeid (-5 %) har hatt en nedgang i helt ledige sammenlignet med mai i fjor.

Industriarbeid

Etter butikk- og salgsarbeid, er dette yrkesgruppen med flest bruttoledige (9 300). I mai var bruttoledigheten omtrent uendret sammenlignet med mai i fjor. Helt ledige gikk litt ned, mens antallet ordinære tiltaksdeltakere gikk noe opp. Støpere, sveisere og platearbeidere (-18 %) hadde størst prosentnedgang i helt ledige fra mai i fjor til mai i år, mens prosess- og maskinoperatører hadde størst oppgang (14 %).

Helse, pleie og omsorg

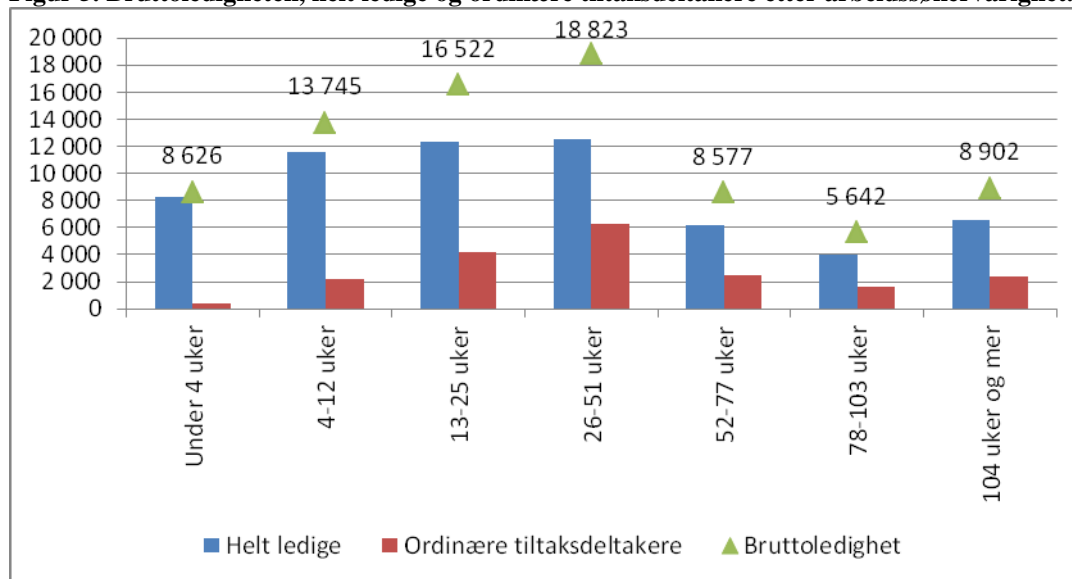
Bruttoledigheten innen helse pleie og omsorg var på 5 500 i mai. Sammenlignet med i fjor er bruttoledigheten for helse, pleie og omsorg 1 prosent lavere. Omsorgs- og pleiearbeidere utgjør den klart største gruppen av helt ledige inne yrkesgruppen (2 600). I mai var det 400 helt ledige sykepleiere og jordmødre. Samtidig ble det lyst ut 2 000 ledige stillinger for denne yrkesgruppen. Dette indikerer at arbeidsmarkedet er stramt for sykepleiere og jordmødre.

Bruttoledigheten faller mest for de som har søkt arbeid mellom et og to år

De med en arbeidssøkeravighet på 4-12, 13-25 og 26-51 uker er gruppene som i mai utgjør de høyeste andelene av samlet bruttoledighet, se figur 5. De bruttoledige som har vært arbeidssøkere 78-103 uker utgjør den laveste andelen av samlet bruttoledighet. Resten av gruppene, under 4 uker, 52-77 og over 104 uker, har alle andeler på 11 prosent av samlet bruttoledighet.

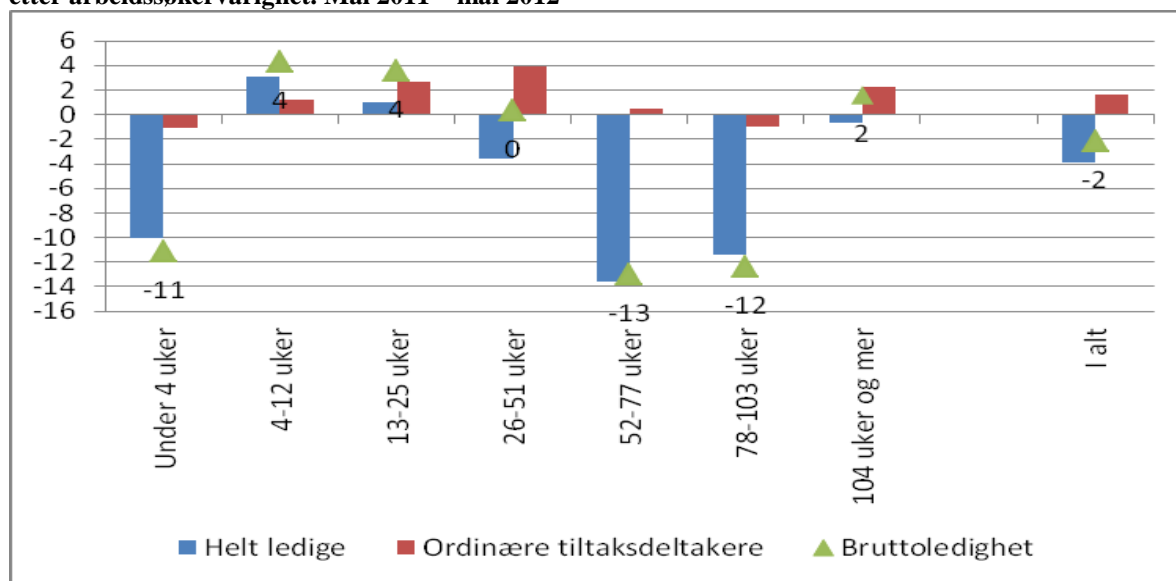
Sammenlignet med mai i fjor falt bruttoledigheten mest for de med en arbeidssøkeravighet under 4 uker, 52 – 77 uker og 78 – 103 uker. Disse har alle hatt en betydelig større nedgang i bruttoledigheten enn landet samlet. De resterende gruppene har hatt svak oppgang eller ingen endring i bruttoledigheten det siste året.

Figur 5. Bruttoledigheten, helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter arbeidssøkeravighet. Mai 2012

Kilde: NAV

Figur 6. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter arbeidssøkervarighet. Mai 2011 – mai 2012

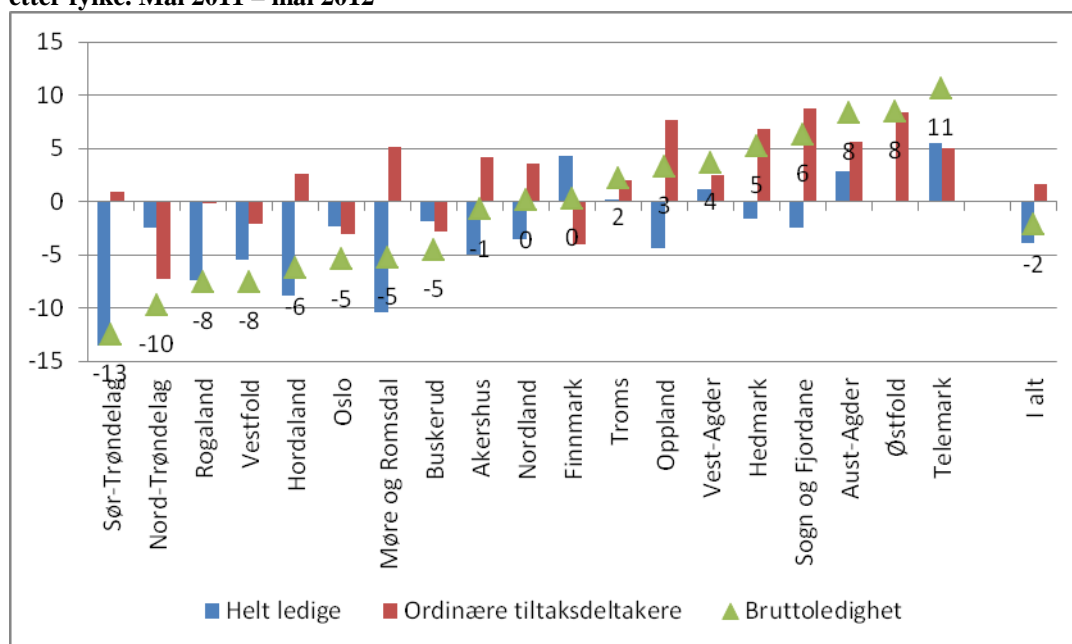
Kilde: NAV

Store forskjeller mellom fylkene

Det er store forskjeller i endringen i bruttoledigheten for de ulike fylkene når det sammenlignes med mai i fjor. På den ene siden har fylker som Sør-Trøndelag (-13 %) og Nord-Trøndelag (-10 %) hatt stor nedgang i bruttoledigheten. I samme periode har Aust-Agder (8 %), Østfold (8 %) og Telemark (11 %) hatt betydelig oppgang i bruttoledigheten. Økning i antallet tiltaksdeltakere utgjør store deler av bruttoledighetsøkningen i Aust-Agder, Østfold og Telemark.

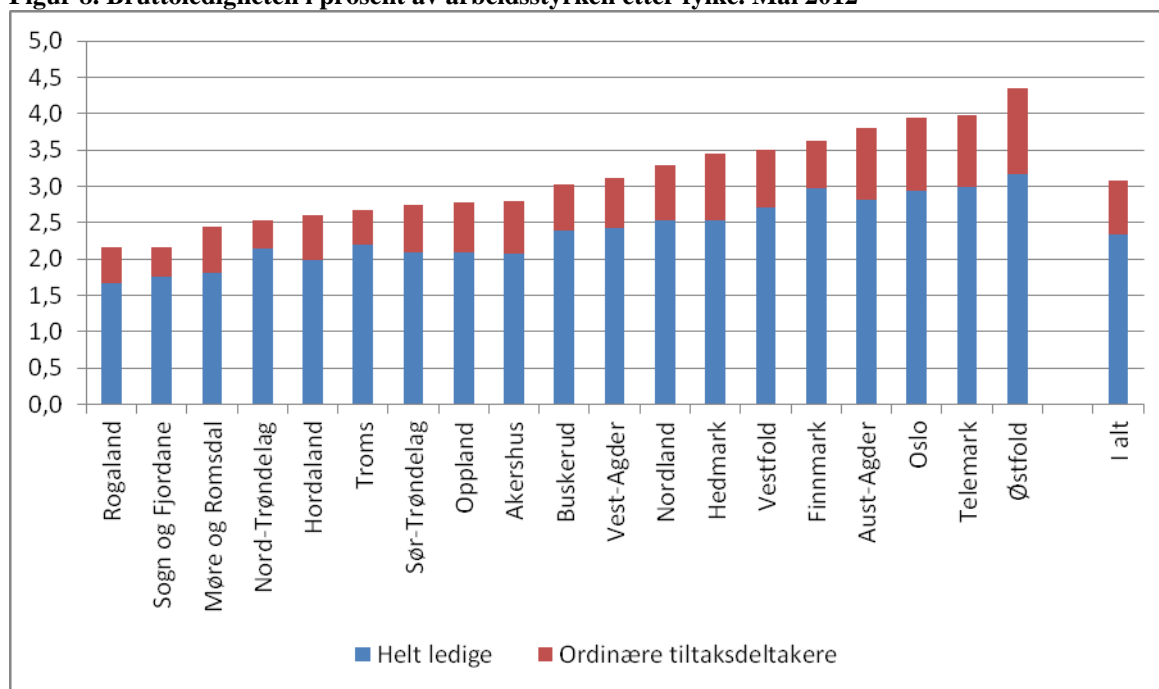
Bruttoledigheten som andel av arbeidsstyrken er lavest i Rogaland (2,2 %) og Sogn- og Fjordane (2,2 %), mens den er høyest i Oslo (4,0 %), Telemark (4,0 %) og Østfold (4,3 %).

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter fylke. Mai 2011 – mai 2012

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Mai 2012

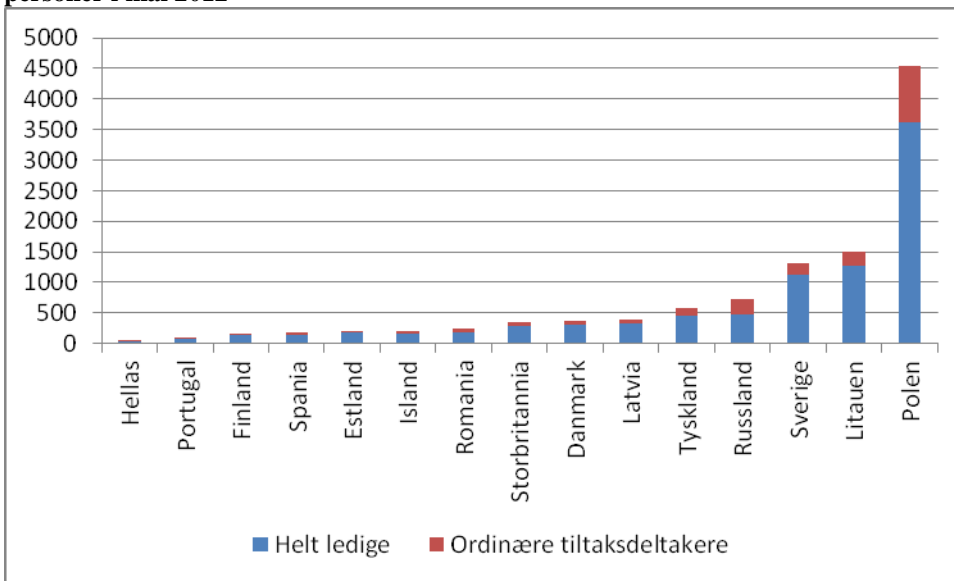
Kilde: NAV

Ledighetsutviklingen til arbeidsinnvandrere

Figur 9 og figur 10 viser tall på bruttoledigheten etter statsborgerskap for noen av de landene som er mest aktuelle med hensyn til arbeidsinnvandring. Det var flest polakker registrert som helt ledige eller tiltaksdeltakere i mai (4 500), etterfulgt av litauere (1 500). Dette henger sammen med at dette er de to landene vi har størst nettoinnvandring fra, og denne innvandringen er i hovedsak arbeidsinnvandring. Arbeidsinnvandrene fra Polen jobber også i stor grad i bygge- og anleggssyrker og industriarbeid, hvor ledigheten er høyere enn gjennomsnittet. Det siste året har bruttoledigheten gått mest ned for tyskere (-10 %) og briter (-9 %). Ledigheten har økt mest for personer fra Latvia (41 %) og Spania (40 %).

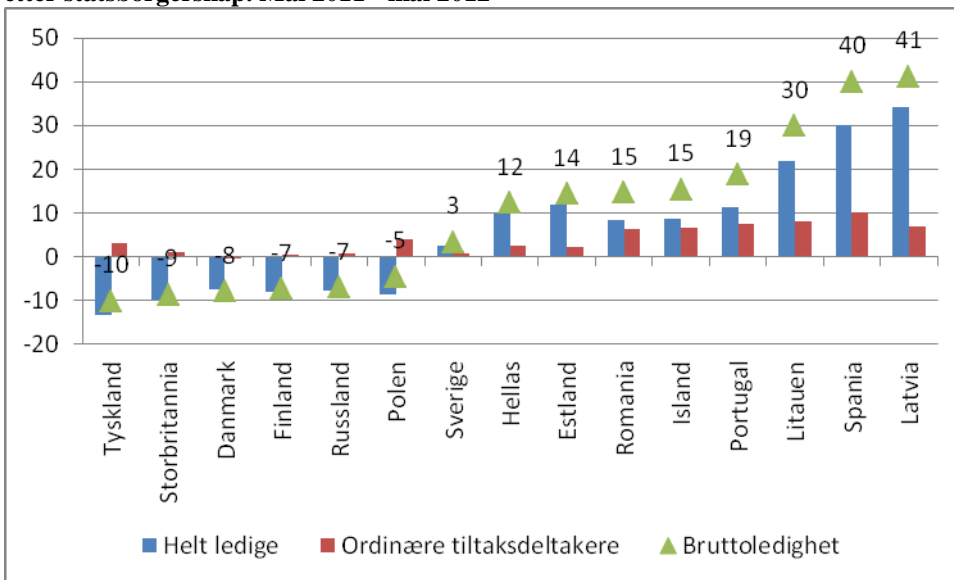
Det er foreløpig svært få ledige søreuropeere i Norge. Ved utgangen av mai var til sammen drøye 300 personer fra Hellas, Portugal eller Spania registrert som helt ledige eller tiltaksdeltakere i Norge. Dette er cirka 70 flere enn i mai i fjor.

Figur 9. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter statsborgerskap. Antall personer i mai 2012

Kilde: NAV

Figur 10. Prosentvis endring bruttoledighet dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter statsborgerskap. Mai 2011 - mai 2012

Kilde: NAV

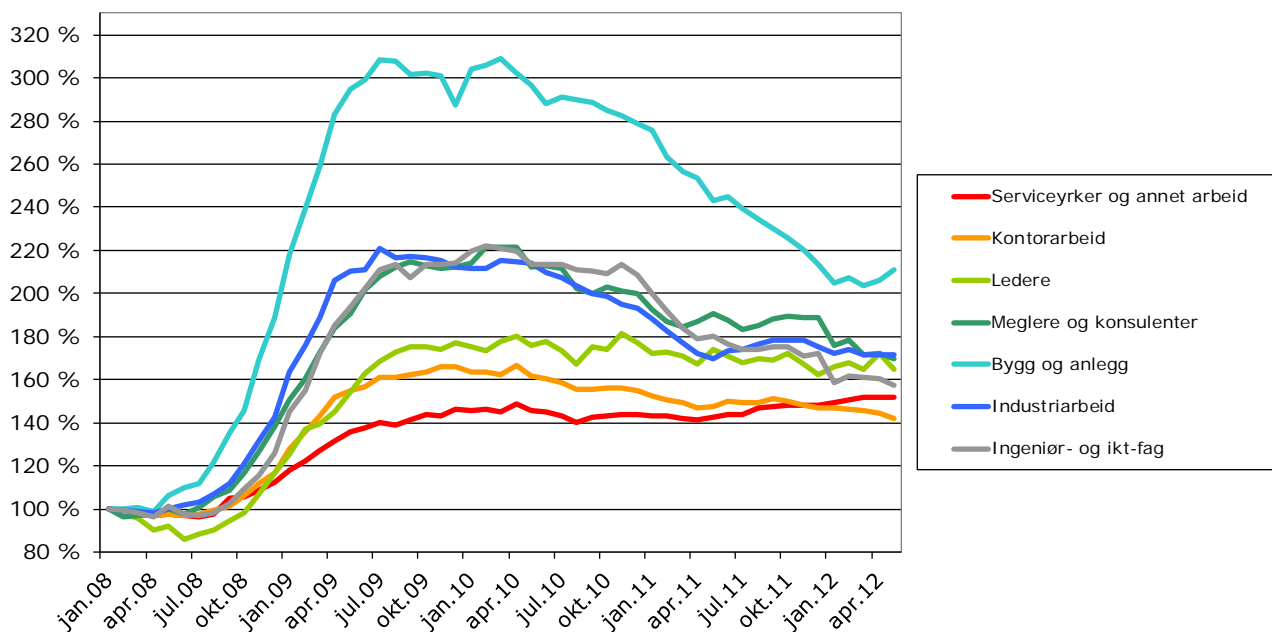
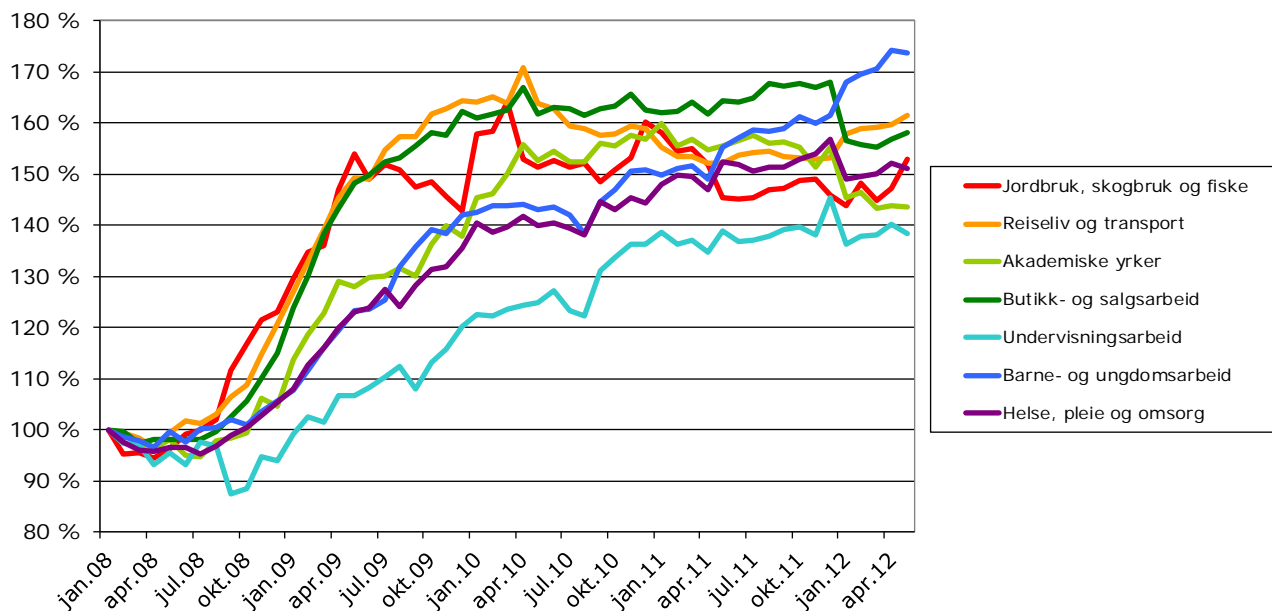
Spesielle forhold ved månedsoppdatering

NAV innførte 9. januar 2012 ny standard for yrkesklassifisering (STYRK 08) i ett av sine saksbehandlingssystemer. Dette har medført et brudd i all arbeidsmarkedsstatistikk som er fordelt på yrke, både for registrerte ledige og statistikken over utlyste stillinger. Det vil bli estimert tall for de 15 hovedgruppene av yrker tilbake i tid, slik at vi kan gi et estimat på endringen fra året før på henholdsvis helt ledige og tilgang stillinger for hovedgruppene av yrker. For mer informasjon om bruddet se ”Om statistikken – Arbeidssøkere” www.nav.no:

<http://www.nav.no/Om+NAV/Tall+og+analyse/Arbeidsmarked/Arbeidsmarkedet/Arbeidss%C3%B8kere.1073745818.cms>

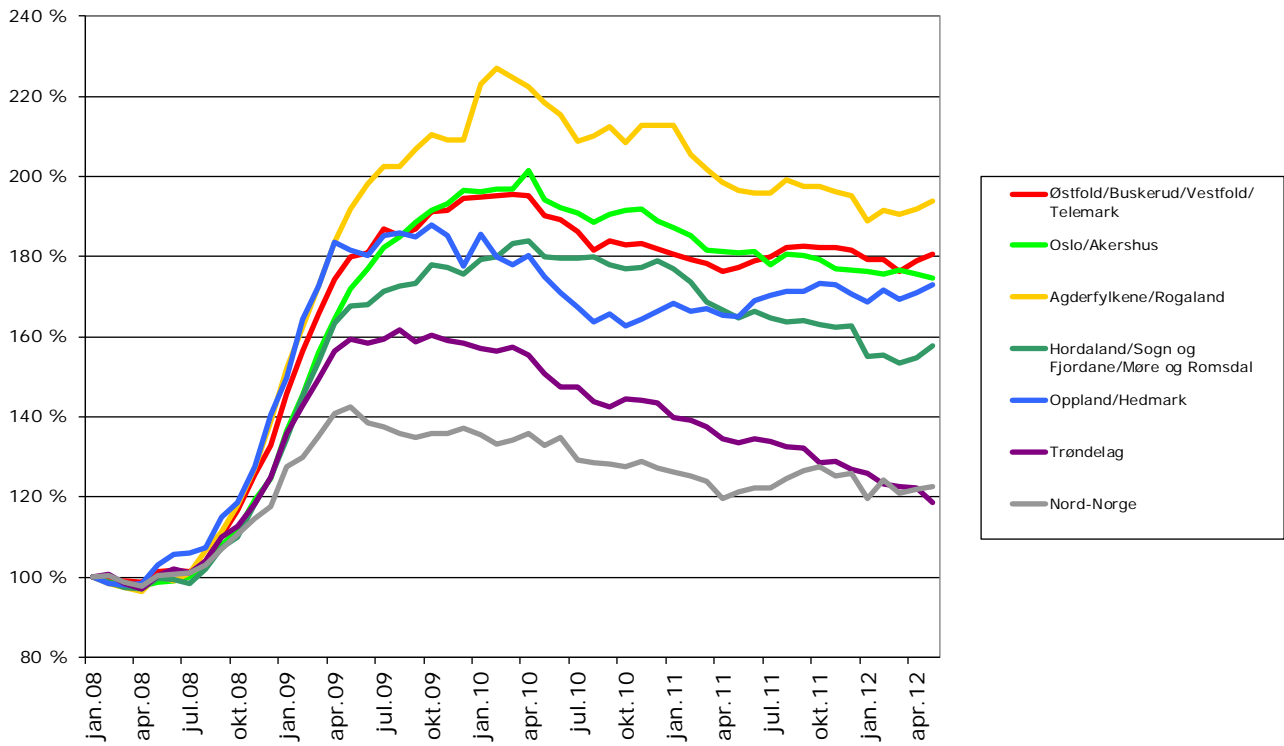
Figurvedlegg

Figur 11 og 12. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere etter yrkesbakgrunn. Januar 2008 – mai 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV

Figur 13. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – mai 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV